

61. Rosen lilla.

- MELODI. **a.** BO, B.F.A. n:r 20 f; även I.N.E. **f.** PÅ, Nyl. Alb. V, musikbil.; även
Översikt. Saml. O. A. (A) Nyl. III, 37. (E)
b. PÅ, Nyl. III, 39. (D) **g.** LT, Th. Wegelius saml. n:r 6; även
c. BO, I.N.E. Saml. O. A. Nyl. III, 40. (K)
d. KY, Nyl. V, 305. (C) **h.** HE, B.A. 2 n:r 27 b.
e. ES, S.L.S. 383, 616. (I) **i.** VÅ, B.A. 2 n:r 27 a. (G)

Varianter. **a.** NI, Borgå, Kurböle. Fonogr. Otto Andersson 1908.
 Sj. *Lovisa Blomkvist*, f. 1846. Kop. G. Dahlström.

Ro-sen lil - la tjän-te på ko - nungens gård. Med ä - ran och med lön.

Hon tjän-te där jämnt ut - i fem-ton år. I vanden nu så var-ligt.

b. NI, Pärnä.

Och Ro - sen lil - la tjän - - te på ko - nun-gens gård. Med

ä - ra och med dygd. Hon tjän - te där fullt ut - i fem - - - ton

år. Giv and-re nu så var - lig.

c. NI, Borgå.
 Sj. *Johanna Korsbäck*.

Uppt. Otto Andersson.

Ro - sen lil - - la tjä - na - de på ko - nun-gens gård. Hon

tjä - na - de där ut - i fem - - ton år. Hon tjä - na - de
där ut - i fem - - ton år.

d. *Nl*, Kyrkslätt.

Och Ro - - sa lill tjä - na - de på ko - - nun - gens gård. Si hon
tjä - na - de där allt u - ti fem - - - - ton år.

e. *Nl*, Esbo, Träskända.Sj. *Alma Suomi*, f. 1878.

Uppt. Greta Dahlström.

Ro - sa lil - la tjä - na - de på un - ga kun - gens gård. Hon
tjä - na - de där än - da i fem - ton år.

f. *Nl*, Pärnä.

Uppt. Arvid Nyberg 1870.

Her - ti - gen tjen - te på ko - nun - gens gård, med ä - ra
och med ed. Han tjän - te där jämnt u - - ti fem - ton
år. I van - dren nu så var - lig.

g.¹ *Nl*, Lapträsk, Labby.Sj. *Staffas Hannes*.

Uppt. Th. Wegelius.

Och Ro - sa lil - la tjän - te på ko - nun - gens gård till sitt

¹ Orig. tonart a-moll.

fem-ton - de år.
I van-dren nu så var - - ligt.

h. NI, Helsinge, Kårböle.
Sj. *Augusta Nymalm.*

Uppt. Fridolf Andersson 1909.

i. Ål, Vårdö.
Sj. *Hilma Davidsson.*

Uppt. Fridolf Andersson 1909.

TEXT. A. BO, I.N.E. Saml. O. A. (a)
Översikt. B. V. NI, Svenssons saml. 3, 25.
C. »Rosa lill», KY, Nyl. V, 305. (d)
D. HE, Nyl. III, 39. (b)
E. PÅ, Nyl. nat., Arv. Nybergs saml.
53; även Nyl. Alb. V, 157 och
Nyl. III, 37. (f)

F. BO, Svenssons saml. 3, 67.
G. VÅ, B.A. 2 n:r 27. (i)
H. Helsingfors, Svenssons saml. 3, 90.
I. ES, S.L.S. 383, 617. (e)
J. B.A. 12, 67.
K. LT, Nyl. III, 40. (g)
L. BO, S.L.S. 151, 74.

A.

Borgå. Kårböle. Sj. Lovisa Blomkvist, f. 1846. Uppt. Otto Andersson.

1. Rosen lilla tjänte på konungens Hon tjänte där jämmt uti femton run-
gård. da år.
— med äran och med ed — — I vandren nu så varlig —

2. Hon tjänste där varken för stässel
eller lön,
men hertigen blev henne allt för kär.
3. När konungen detta fick veta försann,
så skickade han hertigen till främmande land.
4. Hertigen sade till Rosen lilla så:
»Du väntar nu åren tjugu, du väntar nu
tjugutvå».
5. Och intet ett fjärndels år var förgått,
så skulle nu Rosa lillas bröllopsdag stå.
6. Rosen lilla skriver det första brev försann,
det skickade hon över till främmande land.
7. Rosen lilla skriver det andra brevet så:
»Ni låter unga hertigen detta brevet få».
8. Rosen lilla skrev det tredje brev försann,
det gav hon allt i en skeppares hand.
9. Hertigen läste det tredje brev försann,
så heta blodtårarna på kinderna rann.
10. Hertigen salade sin gångare grå,
han redo långt fortare, än fågelen flög.
11. Och när som han kom på mjöl-
naredamm,
så såg han, huru ljuset på brusbordet
brann.
12. Och hertigen in uti bröllopsstugan steg,
och Rosen lilla honom med milda ögon
neg.
13. Och Rosen lilla hastigt över brudebordet sprang,
att mjödet och vinet ned för fötterna
rann.
14. Så togo de varandra så kärligt i famn,
där somnade bägge i Herrans namn.
15. Och Rosen lilla svepte de i kambrütset blå,
och hertigen så svepte de i vammalet grå.
16. De lade de liken var uti sin grav,
men hertigen fick där alls ingen ro.
17. De lade de liken bägge i en grav,
där skulom de vila till sista domsens
dag.
18. Där växte en lilja allt uppå deras
grav,
och hon skall stå grönskande till sista
domedag.
19. Där står nu så skrivet uppå vart-
enda blad:
förbannad är den som oss åtskiljit har.
20. Där står nu så skrivet uppå vart-
annat blad:
— med äran och med ed —
vår fader skall oss svara på sista dome-
dag.
— I vandren nu så varligt —

B.

Västra Nyland. Uppt. A. P. Svensson.

1. Och Rosen lilla tjänade i konungens gård.
— med all äro och med dygd —
Hon tjänste där uti fulla femton år.
— giv androm så margfaldelig —
2. Hon tjänade där ej endast för lön,
förrn hon blev unga kungen för skön.
3. Gamla kungen fick höra detta försann,
så sände han sonen till främmling land.

4. När han vart kommen till främ-
lingland,
åt Rosen lilla gav man en greve till
man.
5. Det knappast här räckte i halvt-
annat år,
förrn Rosen lilla skulle i brudstol gå.
6. Men Rosen lilla skrev då ett bud-
skap försann,
och gav det åt kaptenen sedan i hand.
7. Då skepparn kom till främlinga
land,
så gav han kungasonen själv skrivelsen
i hand.
8. Och kungen tog brevet och las
det med hast,
och stridaste tårar på bleka kinder rann.
9. Och kungen han sadlade sin gån-
gare grå,
han red nu så fort som lärkevingar små.
10. När kungen vart framme vid
mjölnaredamm,
då såg han helga ljusen på brudebordet
brann.
11. Och straxt till Rosen lilla kom
sorgebudet in,
att unge kungen vilar i mjölnares damm.
12. Och Rosen lilla genast över bru-
debordet sprang,
så ölet och vinet under fötterna det rann.
13. Så togo de varandra allt uti
famn,
så sött somna bägge i helgonens namn.
14. De likena de lades allt uppå en
bår,
och fruar och jungfrur de krusa deras
hår.
15. Och Rosen lilla svepte de i silkes-
duk så blå,
de gravade henne uppå sin kyrkogård.
16. Och kungen de lade i rust-
ningen sin,
de gravade honom på norran gård.
17. Och kungen de buro från norran-
gård bort,
de gravade honom allt under kyrko-
golv.
18. Där växte en lind på Rosen lillas
grav,
och bladerna de togo allt om varann.
19. Och där står skrivet på tredje
vart blad,
att ingen må åtskilja som varandra
vill ha.
20. Och där står skrivet på tredje
vart blad:
— med all äro och med dygd —
min fader han svarar på sista domens
dag,
— giv androm så margfaldelig —

C.

Kyrkslätt.

1. Och Rosa lill tjänade på konun-
gens gård.
Si hon tjänade där allt uti fem-
ton år.
2. Men inte så tjäna hon för stässel
eller lön,
men hörtingen han höllo lilla Rosa allt
för skön.
3. När konungen fick höra den saken
så full sann,
si då skicka han hörtingen till främ-
mande land.
4. Men hörtingen han sade till Rosa
lill så:
»Si du väntar mig i tjugo år, kanske än
i tjugutvå.»

5. Men knappast var lidet ett fjärdedels år,
förrän som Rosa lill hon brud skulle stå.
6. Men Rosa lill skrev då brevet så full sann,
själver hon för det i skepparens hand.
7. Men skepparen han förde det brevet nu fram,
han förde det allt uti hörtingens hand.
8. Men hörtingen han las det brevet så full sann,
så att rödaste bloddropporna från kinderna rann.
9. Men hörtingen han sadlade sín gångare grå,
han red då allt fortare än som fåglarna flög.
10. Men knappast han hunnit till mjölnaredamm,
där fick han se ljusen, som på brudebordet brann.
11. Men genast kom budena till Rosa lilla fram,
att hörtingen han sitter på mjölnaredamm.
12. Men genast nu Rosa lill över brudebordet sprang,
så att mjödet och vinet under föttrena rann.
13. Men hörtingen och Rosa lill de to varann i hann,
de somnade bägge allt uti Herrans namn.
14. Men Rosa lill svepte de i kamretsin blå,
men hörtingen så svepte de i vallmanet grå.
15. Men Rosa lill lade de i egen kyrkograv,
men hörtingen så lade de på norra sidan grav.
16. Men hörtingen han gav ej varken lisa eller ro,
förrän som han slapp där som Rosa lilla låg.
17. Men uppå deras grav där växte upp en lind,
den linden den står kvar där till den yttersta domedag.
18. Men uppå vartannat blad så står skrivet denna rad,
att ingen skall åtskilja dem som varannan vill ha.
19. Men uppå vartannat blad så står skrivet denna rad:
de skall min fader svara för på den yttersta domedag.

D.

Helsinge.

1. Och Rosen lilla tjänte på konungens gård.
— med ära och med dygd —
Hon tjänte där fullt uti femton år.
— giv andre nu så varlig —
2. Hon tjänte där ej länge endast för lön,
förrän hon blev för unge hertigen för skön.
3. När konungen fick höra detta försann,
så skickade han hertigen till främmande land.
4. När hertigen var kommen till främmande land,
så gav man åt Rosen lilla en annan fästeman.

5. Men Rosen lilla skrev då ett brev försann,
och själv så gav hon det åt skepparen i hand.
6. När skepparen var kommen till främmande land,
så gav han själv brevet åt hertigen i hand.
7. Men hertigen tog brevet och läste det försann,
och hetaste tårar på kinderna de rann.
8. Och hertigen han sadlade sin gån-gare så hög,
han red nu så fort liksom fågelen flög.
9. När hertigen var kommen till mjölnaredamm,
så såg han ljusen, som på brudabordet brann.
10. Och genast kom budet till Rosen lilla in,
att hertigen han sitter nu på mjölnaredamm.
11. Och Rosen lilla genast över brudabordet sprang,
så att mjödet och vinet under fötterna rann.
12. De togo, de togo varandra uti famn,
och de somnade båda i Herrans namn.
13. Och Rosen lilla svepte de i nettel-duken¹ blå,
och begravade henne uppå sin kyrkogård.
14. Men hertigen så svepte de i vad-malet grå
och begravade honom på nordangård.
15. Men hertigen han fick nu varken lisa eller ro,
förrän han skull slippa dit där Rosen lilla låg.
16. Sen togo de honom från nordan-gården bort
och begravade honom uppå sin kyrko-gård.
17. Där växte en lind uppå de bägges grav,
och bladen de togo varandra uti famn.
18. Där stod det så skrivet uppå vartannat blad,
att ingen skall åtskilja dem varandra vilja ha.
19. Där stod så skrivet uppå vartannat blad:
— med ära och med dygd —
min fader skall få svara på sista dome-dag.
— giv andre nu så varlig —

E.

Pärnä. Uppt. Arvid Nyberg 1870.

1. Hertigen tjänte på konungens gård.
— med ära och med ed —
Han tjänte där jämnt uti femton år.
— I vandren nu så varlig —
2. Han tjänte ock där för en ganska ringa lön,
3. När konungen detta förnam,
så skickade han hertigen till främmande land.
4. Hertigen sade till Rosen lilla så:
»Vänt på mig i tjugo år, ja vänt i tjugotvå.»

¹ Str. 13¹: i kammarduk blå (KA), i kambritsen blå (KY). Not i Nyl. III.

5. Det räckte knappast i halvt annat år,
förrän Rosen lilla brud skulle stå.

6. Rosen lilla skriver ett brev ock försann,
så förer hon det själv uti skepparens hand.

7. Rosen lilla sade till skepparen så:
»Låten nu hertigen detta brevet få.»

8. Hertigen las detta brevet försann,
att tårarna neder med hans kinder rann.

9. Hertigen sadlade sin gångare försann,
då rider han hastigt till mjölnaredamm.

10. Hastigt kom budet till Rosen lilla fram,
att hertigen vilar sig i mjölnaredamm.

11. Hastigt Rosen lilla över brudabordet sprang,
att vinet och mjödet under hennes fötter rann.

12. Sen togo de varandra allt uti sin famn,
där somnade bägge i Herrans namn.

F. (str. enl. A: 1—3, 3a, 5, 8, 8a, 9—11, 11a, 13, 14, 14a, 15¹16a¹, 15²16a², 16c, 18—20). Borgå, Storpellinge, Söderby. Sj. Anna Andersson. Uppt. A. P. Svensson.
G. (1¹2^{1,2}, 3^{1,2}3a², 7^{1,2}8², 8a, 9—11, 11a, 13, 13a¹14, 15, 16, 16b, 18¹20) Vårdö. Sj. Hilma Davidsson. Uppt. Fridolf Andersson 1909.

H. (1—5, 8, 8a, 10, 11). Helsingfors. Ur

13. De lade de likena bägge på en bår.
Fröknar och mamseller de kamma deras hår.

14. Rosen lilla svepte de i sidenduken blå,
hertigen svepte de i vammalen grå.

15. Rosen lilla grava de i lunden så grön,
hertigen grava de nordsöderut.

16. Sen växte där ett träd uppå bägge deras grav,
att kvistärne böjde sig neder om varann.

17. Så står där så skrivit på vartannat blad,
att ingen bör åtskilja dem varandra vill ha.

18. Så står där så skrivit på vart tredje blad:

— med hand och med ed —

det skall din fader svara på den sista dag.

— I vandren nu så varlig —

Elna Nordströms vishäfte. Uppt. A. P. OTRYCKTA
Svensson. TEXTER.

I. (1—5, 10, 11a, 13, 15²15¹, 16b). Esbo, Träskända. Sj. Alma Suomi, f. 1878. Sångerskans mor hade lärt visan av en inspektor på Träskända gård. Uppt. G. Dahlström.

J. (1—3, 15²15¹, 16a, 16b, 18¹). Anonym.

K. (1, 2). Lappträsk.

L. (1). Borgå, Kullå by. Uppt. F. W. Englund 1878.

Översikt.

Avvikelser i F—L enligt A.

1¹ Och Rosa lilla . . . H, K; Rosa l. tjänade på unga kungens g. I; i k. g. L — 1² tjänade H, I; [jämnt] H—J; ända i femton å. I; fullt uti f. å. F; [runda] F, H, J; Till sitt femtonde år K.

2¹ Och Rosa lilla tjänste ej för städsel e.

I. H; Inte tjänade hon v. f. städsel e. I. I; H. t. om där ej G; H. t. d. intet J, L; (så) mycket för lön F, G, J, L; H. t. d. ganska litet för lön K — 2² M. (el. Ty) unga h. var h. F, G, K, L; så skön G; alltför skön K; så fager och skön F; båd fager och skön L;

Men hertingen han tyckte den flickan var skön H; Ty hertingen han höll henne alltför skön I; Men unga hertingen vard hanni så skön J.

3¹N. k. fick höra den saken f. H; N. k. fick veta att saken då var sann I; fick höra detta f. F; [detta] f. höra f. J — 3^a hertingen H, I.

3a¹ När hertigen var kommen till främmande land F — 3a² Så gav man åt Rosen lilla F; Åt Rosen lilla valdes G; en annan fästeman F, G.

4¹ Men hertingen han H, I; sade t. Rosa l. s. H; talade t. Rosa l. s. I — 4²; Kanske väntar du mig i tjugo år, kanske väntar du t. H; Vänta mig i tjugo år eller kanske t. I.

5¹ Men knappast hade lidit (fram) ett fjärdedels år H, I; Det räckte knappast i halvtannat år F — 5² Förrän Rosa (*el.* Rosen) lilla F, H, I; i sin brudskrud skulle stå H; (som) brud skulle stå F, I.

7¹ det långa skiljobrev G — 7² Så gångar hon med det till mjölnarestrand G.

8¹ Och Rosa l. skrev ett brev till främmande land H; skrev då ett b. försann F — 8² Hon förde det själv uti skepparens hand H; Där ger hon det G; Och själv så gav hon det F; åt skepparen i hand F, G.

8a¹ Skepparen han seglade G; När skepparen var kommen F; Skepparen förde brevet H; till främmande land F—H — 8a² Så ger han det åt själva hertigen i hand G; Så gav han själv brevet åt hertigen i hand F; Han förde det själv uti hertigens hand H.

9¹ Hertigen tog brevet och läste det f. F; H. l. brevet i försann G — 9² Och hastaste tårar F; Så att röda bloddropparna G; på k. de rann F, G.

10¹ Och hertingen han sadlade . . . H; Hertingen I; lät sadla G, I; sin springare grå I; sin g. så hög I — 10² Så red han långt f. G, I; än fåglarna de flög G; än fåglarna de små (*el.* fåglar i det blå) I; Han red nu så fort liksom f. f. F; Och rider långt snabbare än fåglarna små H.

11¹ Men när hertigen kom fram till m. H; När hertigen var kommen till m. F; När han nu k. till mjölnarestrand G — 11² Då s. h. att brudaljus G; [huru] ljusen F, H; på brudebordet b. F—H.

11a¹ Och genast kom budet till bruden

lilla in F; Strax gick ett bud till Rosen lilla in G; Budena kommo till Rosa lilla fram I — 11a² Att hertigen vilar sig på mjölnaredamm F; Att hertigen nu är på mjölnarestrand G; Nu sitter hertigen vid mjölnaredamm I.

13¹ Rosen lilla upp ifrån G; Rosa lilla då I; Och R. l. genast . . . F; brudabordet F, G, I — 13² Så att brödet o. v. I; under f. rann F, I; Så att mat o. dricka omkring golvet r. G.

14¹ allt uti sin famn F; så kärt uti f. G — 14² Så s. båda i Herrans n. G.

14a De lade de likena bägge på en bår. Fröknar och mamseller de kamma deras hår F.

15¹ Men Rosa . . . i kamritsen b. I; i klänningen b. G; i valmaden grå F; i nätelduken blå J — 15² Hertingen I, J; blev svept I; valmanet g. I; vadmalet g. J; valmaret grått G; nettelduken blå F.

16a¹ Rosen lilla fick nu G; Och hertigen lade de uti J; sin egen grav G; Och begrovo henne på sin kyrkogård F — 16a² Men hertigen så sänkte de norrut i hav G; Och Rosen lilla lade de nordare därav J; Och begrovo honom på nordangård F.

16b¹ Men hertigen han fick nu ingen lisa eller ro G; Hertingen han gav varken lisa eller ro I; Och hertigen gav dem varken lisa eller ro J — 16b² Förrän han fick komma dit som Rosen lilla bodd G; Förrän han slapp där som Rosa lilla låg I; Förrän han sluppo dit vart som Rosen lill dog J.

16c Sen togo de honom från nordangård bort och begravade honom på sin kyrkogård F.

18¹ Så växte där en . . . J; Men uppå deras grav där ständar upp en lind G — 18² Det ena bladet togo det andra i famn F.

19 Och där s. det s. u. vartannat b., att ingen skall åtskilja dem varandra vilja ha F.

20¹ [står nu så] G; *vers* 19¹ *upprepas* i F — 20² Att ingen skall åtskilja de varandra vill ha G; Min f. skall få svara . . . F.

O m k v ä d e¹ saknas i H, I; Med ära . . . F, J, L; Med hand . . . K; M. ä. och med dygd G — *O m k v ä d e² saknas* i H, I; I v. [nu] så varligt K; I vandringen så varligt J; Giv andre n. s. varligt F; Med ära och med ed L; Med äran och med dygden *omväxlande* med I vandren n. s. varligt G.